

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Historioitsijat J. R. McNeill ja William McNeill kirjoittavat teoksessaan Verkottunut ihmiskunta – Yleiskatsaus maailmanhistoriaan (suom. Natasha Vilokkinen, 2006) seuraavasti:

”Kun valtamerien purjehtijat yhdistivät erilliset verkot ja laajensivat tuloksena olleen maailmanlaajuisen verkon maapallon joka niemeen ja notkelmaan, he panivat maailman ekologiset olot uuteen uskoon. Monenlaisia eliöitä ilmaantui paikkoihin, joissa niitä ei aiemmin ollut esiintynyt. Eritoten Amerikan mantereen ekosysteemit tulivat kosketuksiin Afrikan ja Euraasian ekosysteemien kanssa, minkä historioitsijat ovat sittemmin ristineet ”kolumbiaaniseksi vaihdoksi”.

Pohdi, mitä kolumbiaaninen vaihto oli ja millaisia seurauksia sillä oli ympäristölle, väestölle ja taloudelle.

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Lue tehtävänanto huolellisesti. Mitä huomaat?

Mitä aiot tehdä?

I. Selvitä käsite ”Kolumbiaaninen vaihto”.

- = Amerikan mantereen löytymisen seurauksena tapahtunutta kasvi- ja eläinlajien vaihtoa Euraasian ja Amerikkojen välillä.**
- = Kolumbiaanisen vaihto yhdistetään eurooppalaisiin ns. löytöretkiin ja niihin liittyneisiin valloituksiin!**
- Huom! Tehtävänanto ei sisällä tarkempia aikarajoja, joten kokelas voi tarkastella aihetta eri aikakausien kannalta aina nykypäivään saakka.**

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Lue tehtävänanto huolellisesti. Mitä huomaat? Mitä aiot tehdä?

I. Selvitä käsite ”Kolumbiaaninen vaihto”.

- = Amerikan mantereen löytymisen seurauksena tapahtunutta kasvi- ja eläinlajien vaihtoa Euraasian ja Amerikkojen välillä.
- = Kolumbiaanisen vaihto yhdistetään eurooppalaisiin ns. löytöretkiin ja niihin liittyneisiin valloituksiin!
 - **Huom!** Tehtävänanto ei sisällä tarkempia aikarajoja, joten kokelas voi tarkastella aihetta eri aikakausien kannalta aina nykypäivään saakka.

II. Erittele seuraukset:

1. Ympäristölle

2. Väestölle

3. Taloudelle

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Ympäristö:

- Eurooppalaisten siirtolaisten mukana Amerikoihin vietiin Euroopasta tuttuja viljelylajeja ja karjaa, jotka syrjäyttivät alkuperäisiä lajeja.
- Eurooppalaisten ruokavalio monipuolistui Amerikasta tuotujen uusien lajikkeiden seurauksena.
 - Esim. maissi, peruna, tomaatti, maapähkinä, kaakao ja tupakka levisivät Amerikasta ympäri maailman
 - Sokeri, puuvilla ja kahvi saapuivat Amerikkaan ja muodostuivat siellä maa- ja plantaasitalouden perustaksi.
- Eläinten siirtäminen Amerikkaan huomioidaan: esim. nauta, hevonen, sika, vuohi ja lammas saapuivat Amerikkaan ja niistä syntyi uudenlainen karjatalous.
- Muuta?

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Väestö:

- Espanjalaiset ja portugalilaiset valloittajat.
- Väestökatastrofi: taudit, joille alkuperäisillä amerikkalaisilla ei ollut vastustuskykyä.
 - Myös sotiminen, tappaminen.
- Uusia asukaita, neekerioisuus!

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

Talous:

- Löytöretkien seurauksena kehittyi Atlantin kauppaa ja kolonialismi, jotka keskittivät vaurautta Eurooppaan!
- Talouteen vaikuttavina seikkoina esim. maatalouden tehostuminen, hintojen lasku, ylellisyystuotteiden leviäminen, jalometallit (inflaatio).
- Maailmankauppa syntyi!
- Johti kolonialismiin ja Euroopan vaurastumiseen sekä loi taloudellisen perustan teollistumiselle!

S2023/1: Kolumbiaaninen vaihto ja sen seuraukset 20 p.

- Kiitettävässä vastauksessa kokelas pohtii syvällisemmin seurauksia kaikilla tehtävänannossa mainituilla osa-alueilla ja voi halutessaan käsitellä jotakin maantieteellistä aluetta tarkemmin**
- Kokelas ymmärtää, että viljely tapahtui lähinnä merentakaisia markkinoita eli Eurooppaa varten ja että viljelijöinä käytettiin pakkotyövoimaa, pääasiassa afrikkalaisperäisiä orjia.**
- Amerikkojen väestörakenne muuttui kehityksen seurauksena pysyvästi.**